

ΣΑΦΕΣΤΑΤΑ

ΚΩΔ. 5203

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ [Σ.Α.Φ.Ε.]

Έτος 10ο – Αρ. Φύλλου 39 ΙΟΥΛΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ-ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2008 Πλατεία Καρύτση 10 – 105 61 Αθήνα

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Ιστορία και Εθνικές Προσεγγίσεις

Ειρήνη Μαντζαβελάκη-Βασιλοπούλου

Η κα Ειρήνη Μαντζαβελάκη-Βασιλοπούλου, απόφοιτος και μέλος του Δ.Σ. του Σ.Α.Φ.Ε., ιδρυτική Πρόεδρος του Διεθνούς Συνδέσμου «Ελληνίδες στον Τουρισμό» με κύριο στόχο την ίδρυση Μουσείου Τουρισμού στην Αθήνα και Πρόεδρος του ομίλου Επιχειρήσεων Μαντζαβελάκης και Παράδεισος Α.Ε. ήταν «η γενεσιουργός και κινητήρια δύναμη» μιας εξαιρετικής εκδήλωσης για την παρουσίαση του Δίγλωσσου Διεθνούς Τόμου της κας **Μαργαρίτας Δρίτσα**, καθηγήτριας Οικονομικής Ιστορίας του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, με τίτλο «Ευρωπαϊκός Τουρισμός & Πολιτισμός: Ιστορία και Εθνικές Προσεγγίσεις / European Tourism and Culture: History and National Perspectives» από τις εκδόσεις Λιβάνη, την Παρασκευή 16 Μαΐου 2008 στις 11.30 π.μ. στην αίθουσα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Αθήνα.

Την εκδήλωση τίμησε με την παρουσία της και απηύθυνε χαιρετισμό η κα **Ρόδη Κράτσα**, αντιπρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Ομιλητές ήσαν: η κα **Μαριάννα Βαρδινγιάννη** – Πρέσβης Καλής Θέλησης της Unesco, η κα **Κατερίνα Κορρέ** – Ιστορικός Τέχνης και Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Αθηνών, ο κος **Βασίλης Καπετανγιάννης** – Σύμβουλος Τύπου Α' στη Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης, η κα **Μαργαρίτα Δρίτσα** – Επιμελήτρια και συγγραφέας του Τόμου και η κα **Ειρήνη Μαντζαβελάκη-Βασιλοπούλου**. Οι ομιλητές αναφέρθηκαν στη σχέση μεταξύ ιστορίας, πολιτισμού και τουριστικής ανάπτυξης καθώς και στην καθοριστική συμβολή του τουρισμού ως μορφή πολιτισμού.

Μαργαρίτα Δρίτσα

Το βιβλίο αυτό της Μαργαρίτας Δρίτσα είναι μοναδικό στο είδος του καθώς επιχειρεί να δώσει στοιχεία που αφορούν τον Ευρωπαϊκό Τουρισμό συγκεκριμένα τα κείμενα που παρουσιάστηκαν ως ανακοινώσεις στο επιστημονικό συμπόσιο που οργανώθηκε στη Χώρα της Άνδρου τον Ιούλιο του 2003 και

πραγματοποιήθηκε με χορηγία της Ειρήνης Μαντζαβελάκη-Βασιλοπούλου και του συζύγου της.

Στην έκδοση συνέβαλε το Υπουργείο Τουρισμού και τα έσοδα από το βιβλίο θα διατεθούν στο Μουσείο Τουρισμού (που θα στεγαστεί στο Θησείο, σε νεοκλασικό κτήριο που παραχωρήθηκε από το Υπουργείο Πολιτισμού, στην οδό Αγ. Ασωμάτων 9). Η ίδρυση του Μουσείου Τουρισμού είναι ο βασικός στόχος και κύριο μέλημα της Ειρήνης Βασιλοπούλου και των μελών του Δ.Σ. του Συνδέσμου «Ελληνίδες στον Τουρισμό», μέλος του οποίου είναι και η κα Μαργαρίτα Δρίτσα.

Το βιβλίο αναφέρεται στον Τουρισμό και στον Πολιτισμό. Δύο λέξεις που εμπεριέχουν πολλές έν-

Η κ. Ρόδη Κράτσα, η κ. Ειρήνη Μαντζαβελάκη-Βασιλοπούλου, η κ. Μαριάννα Βαρδινγιάννη, ο κ. Άρης Μουσούρης, η κ. Κατερίνα Κορρέ, ο κ. Καπετανγιάννης και η κ. Μαργαρίτα Δρίτσα.

νοιες. Ο Τουρισμός έχει μεγάλη σημασία για τη χώρα μας, είναι πηγή εσόδων για πολλές κατηγορίες εργαζομένων αλλά το κυριότερο είναι η ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου μας καθώς και οι ομορφιές που έχουμε να επιδείξουμε.

Είναι αναγκαίο να σεβαστούμε την παράδοση, τα ήθη και έθιμά μας και να αξιοποιήσουμε το φυσικό πλούτο της πατρίδας μας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Η πολιτιστική μας κληρονομιά είναι τόσο μεγάλη και ποικίλη μέσα στο πέρασμα των αιώνων ώστε η Ελλάδα θα έπρεπε να κατέχει μία από τις πρώτες θέσεις στην προτίμηση των τουριστών.

Η Ειρήνη Μαντζαβελάκη-Βασιλοπούλου έχει δώσει λαμπρά δείγματα δουλειάς στον Τουρισμό που μαρτυρούν τις πρωτοποριακές ιδέες από τις οποίες εμπνέεται και τη δημιουργική της δράση. Δεν είναι τυχαία η εκτίμηση που έχει εντός και εκτός Ελλάδος

στο τομέα του Τουρισμού και των Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων, επιστέγασμα της εκτίμησης αυτής ήταν η εκλογή της στο Παρίσι και η βράβευσή της ως «Γυναίκα Επιχειρηματίας της Ευρώπης» το 2003.

Εδώ και χρόνια οργανώνει πολιτιστικές εκδηλώσεις και προβάλλει τον τοπικό πολιτισμό και τουρισμό της Άνδρου και της Ελλάδος γενικότερα. Το παλαιό παγοποιείο της οικογένειας Μαντζαβελάκη στην Άνδρο, έχει μετατρέψει από το 1998 η Ειρήνη με τον σύζυγό της Μάριο σε Μουσείο Λαογραφίας και Χριστιανικής Τέχνης όπου φιλοξενούνται επιστημονικά συμπόσια τα οποία σχετίζονται με την ιστορία, τον πολιτισμό, τον τουρισμό και τις τέχνες.

Παράλληλα με τις παραπάνω δραστηριότητές της η Ειρήνη είναι και μέλος του Δ.Σ. του Σ.Α.Φ.Ε. Ο Συνδέσμος στηρίζει τις προσπάθειές της αυτές. Πιστεύω ότι αποτελεί μία ξεχωριστή παρουσία στο χώρο της και είναι ένα παράδειγμα επιτυχούς επαγγελματικής και κοινωνικής δράσης.

Νονίκη Πέρδικα

Πρόεδρος Δ.Σ. Σ.Α.Φ.Ε.

Η ομιλία της κας Ειρήνης Μαντζαβελάκη-Βασιλοπούλου στην εκδήλωση

Κατ' αρχήν να σας ευχαριστήσω για την παρουσία σας εδώ και να πω ότι το εκτιμώ ιδιαίτερα, διότι όλοι ξέρουμε ότι στην εποχή μας το να δίνει κανείς το χρόνο του είναι κάτι ΠΟΛΥΤΙΜΟ και ΔΥΣΕΥΡΕΤΟ.

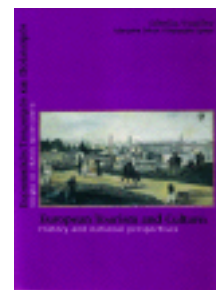
Η παρουσίαση του σημερινού βιβλίου γίνεται στο πλαίσιο της ιδέας ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ που προωθεί εδώ και 15 χρόνια το Ξενοδοχείο Saint George Lycabettus στην Αθήνα και το Ξενοδοχείο Παράδεισος στην Άνδρο. Χαίρομαι δε διπλά

για αυτήν την έκδοση διότι γίνεται με πρωτοβουλία της ΕΛΛΑΔΑΣ και όπως λέει ο Υπουργός Τουρισμού κ. Άρης Σπηλιωτόπουλος: «Η Ελλάδα μπορεί να γίνει μόδα».

Σαν την έκδοση αυτή δεν υπήρχε ανάλογη και έτσι πληρούται, νομίζω, ένα κενό με χρήσιμα στοιχεία για τον Ευρωπαϊκό Τουρισμό. Η πρωτοβουλία αυτή της Ελλάδας μου θυμίζει αυτό που ισχύει στην εποχή μας, ότι «στον 21ο αι. δεν είναι ο μεγάλος που νικάει τον μικρό,

αλλά ο γρήγορος που νικάει τον αργό».

Κλείνοντας, θα ήθελα να σας ευχαριστήσω ακόμα μία φορά για την παρουσία σας και να πω ότι τα έσοδα από το βιβλίο θα πάνε για το Μουσείο Τουρισμού. Όλοι ξέρουμε ότι δεν μπορούμε να προβλέψουμε το μέλλον. Όμως, μπορούμε να το προετοιμάσουμε και γι' αυτό είμαστε σήμερα εδώ.

Η κα Μαντζαβελάκη-Βασιλοπούλου με την Πρόεδρο και μέλη του Δ.Σ. του Σ.Α.Φ.Ε.

δραστηριότητες...

Ο Σ.Α.Φ.Ε. στην Αγία Πετρούπολη

Ο Σύνδεσμός μας πραγματοποίησε στο διάστημα από 26 έως 31 Μαΐου, πολιτιστική εκδρομή σε μία από τις πιο ενδιαφέρουσες πόλεις της Ευρώπης, στην **Αγία Πετρούπολη**. Στην πόλη των θρύλων και των μύθων, των λευκών νυχτών, των λαμπρών παλατιών, των απαράμιλλης αρχιτεκτονικής εκκλησιών, των μουσείων με τις πολυάριθμες εκπληκτικές συλλογές έρ-

Στο σπίτι του αγαπημένου ποιητή των Ρώσων Πούσκιν

γων τέχνης και των ιστορικών γεγονότων που σημάδεψαν την πορεία όχι μόνο της Ρωσίας αλλά και της ίδιας της Ευρώπης.

Το ταξίδι αυτό προετοιμάστηκε με ιδιαίτερη φροντίδα – η Πρόεδρος κα Νονίκη Πέρδικα και η αρχηγός-ξεναγός της εκδρομής κα Μάρη Ηλιάδη το επιμελήθηκαν μέχρι την παραμικρή λεπτομέρεια – διότι η Αγία Πετρούπολη είναι ένας προορισμός απαιτητικός και το πρόγραμμα έπρεπε να περιλαμβάνει μέσα σε λίγες ημέρες όσο το δυνατόν περισσότερες επισκέψεις και ξεναγήσεις στα πολλά και θαυμαστά αξιοθέατα της πόλης. Δεν είναι δυνατόν να μεταφερθούν στο χαρτί όλα όσα επισκεφθήκαμε, είδαμε και θαυμάσαμε κατά την εξαήμερη επίσκεψή μας στην πρώην πρωτεύουσα της τσαρικής Ρωσίας. Αξίζει όμως να τονιστούν ιδιαίτερα κάποια αντιπροσωπευτικά δείγματα της ρώσικης πολιτιστικής κληρονομιάς και ιστορίας.

Το πρώτο πρωινό μετά την άφιξή μας επισκεφθήκαμε στο μικρό **νησί Πετροπαβλόφσκ**, το σήμα κατατεθέν της πόλης, το **φρούριο Πέτρου και Παύλου** που θεμελιώθηκε στις 27

Ανάκτορο Κωνσταντινόφσκου

Μαΐου του 1703 κατά διαταγή του Μεγάλου Πέτρου, η ημερομηνία αυτή σηματοδοτεί ουσιαστικά και την ίδρυση της πόλης. Το φρούριο αυτό

που ποτέ δεν χρησιμοποιήθηκε ως φρούριο με την ακριβή έννοια του όρου, ήταν ένα οχυρό για να προστατευθεί η περιοχή από πιθανές επιθέσεις από το σουηδικό στρατό και ναυτικό. Στο φρούριο υπάρχουν αρκετά οικοδομήματα όλα του 18ου αιώνα, ο Καθεδρικός ναός Αγίων Πέτρου και Παύλου, ο Προμαχώνας Τρουμπέτσαϊ, το Νομισματοκοπείο, το Μέγαρο του Μη-

χανικού, το Μέγαρο του Διοικητή. Από το 1718 ένα μέρος του φρουρίου έγινε πολιτική φυλακή υψίστης ασφαλείας και καθ' όλη τη διάρκεια του 18ου, 19ου και των αρχών του 20ου αιώνα πολλοί ένωσαν τη φρίκη της (επαναστάτες, συγγραφείς, αντικαθεστωτικοί) μεταξύ των οποίων ο Ντοστογιέφσκι, ο Γκόργκι και ο Τρότσκι. Επισκεφθήκαμε τα φοβερά αυτά κελιά των κρατουμένων και τις δύο σκοτεινές αίθουσες απομόνωσης στον προμαχώνα Τρουμπέτσαϊ ο οποίος από το 1924 μετατράπηκε σε μουσείο.

Το κυρίως αξιοθέατο από όλα τα κτίρια του φρουρίου είναι η εντυπωσιακή **εκκλησία του Πέτρου και Παύλου** που

σχεδίασε ο Τρετίνι το 1712 κατά διαταγή του Μεγ. Πέτρου. Επιθυμία του μεγάλου νεωτεριστή τσάρου ήταν ο αρχιτεκτονικός σχεδιασμός των εκκλησιών και κτηρίων της καινούργιας πόλης να μην ακολουθεί την ρώσικη παραδοσιακή αρχιτεκτονική. Μέχρι το 1960 ο ναός ήταν το ψηλότερο κτίσμα της Αγίας Πετρούπολης με το επίχρυσο λεπτό του βέλος ύψους 122 μέτρων, στην κορυφή του οποίου υπάρχει ένας ανεμοδείκτης με τη μορφή αγγέλου που κρατάει ένα σταυρό. Το μπαρόκ αυτό αριστούργημα θεωρείται το σύμβολο της πόλης.

Ο ακούραστος ρώσος ξεναγός μας Δημήτρης Κουζμιτσόφ με τα υπέροχα ελληνικά και τις πολλές ιστορικές γνώσεις, μας ξεανάγησε στο λαμπρό εσωτερικό του ναού με το επίχρυσο ανάγλυφο τέμπλο, τις κορινθιακές κολώνες, τους αστραφτερούς πολυελαίους, τις αψιδωτές καμάρες και τη μοναδική συλλογή εικόνων της περιόδου του Μεγ. Πέτρου. Μετά το θάνατό του το 1725 ο ναός στεγάζει την τελευταία κατοικία όλων των τσάρων και των Μεγάλων Δουκών καθώς επίσης (από το 1998) και του τελευταίου τσάρου του Νικόλαου Β' και της οικογενείας

του που εκτελέστηκαν από τους μπολσεβίκους τον Ιούλιο του 1918.

Στην συνέχεια της ίδιας ημέρας καθώς και τις επόμενες, το πρόγραμμά μας περιελάμβανε επισκέψεις και ξεναγήσεις στους εκπληκτικής αρχιτεκτονικής Ναούς του Καζάν, της Αναστάσεως ή του Ρέοντος Αίματος, του Αγίου Νικόλαου και στον περίβολο του Μοναστηριακού Συγκροτήματος Σμόλνι. Την προτελευταία ημέρα οι περισσότεροι από το γκρουπ μας επισκέφθηκαν το Ναό του Αγίου Ισαάκ όταν οι υπόλοιποι ήμασταν στο Ρώσικο Μουσείο το οποίο στεγάζεται στο νεοκλασικό Ανάκτορο Μιχαηλόφσκι.

Με ιδιαίτερο ενδιαφέρον και συγκίνηση επισκεφθήκαμε λοιπόν τον **Καθεδρικό Ναό του Καζάν** με τις εντυπωσιακές κιονοστοιχίες στη Λεωφόρο Νέβσκι και προσκυνήσαμε τη θαυματουργή εικόνα της Παρθένου του Καζάν. Ο Καθεδρικός αυτός Ναός χτίστηκε κατόπιν εντολής του τσάρου Παύλου Α' και τα σχέδια του ρώσου αρχιτέκτονα Αντρέι Βορούχιν βασίστηκαν σ' εκείνα του Αγίου Πέτρου της Ρώμης.

Ο **Ναός της Αναστάσεως ή του Ρέοντος Αίματος** χτίστηκε κατ' εντολή του τσάρου Αλέξανδρου Γ' στο σημείο που δολοφονήθηκε από

Μουσείο Ερμιτάζ

τρομοκράτες ο πατέρας του τσάρου Αλέξανδρος Α' το Μάρτιο του 1881. Η «νεορωσικού ρυθμού» (ρώσικος αναγεννησιακός) πολύχρωμη αυτή εκκλησία είναι εξαιρετικά εντυπωσιακή καθώς στην εξωτερική διακόσμηση χρησιμοποιήθηκαν 7.000 τ.μ. ψηφιδωτών, κεραμικά πλακίδια που δίνουν ιδιαίτερη ζωντάνια στην πρόσοψη και βέβαια το σμάλτο κοσμημάτων για να καλυφθούν τα 1.000 τ.μ. της επιφάνειας των 5 κρεμμυδοειδών τρούλων. Στο εσωτερικό του ναού για να διακοσμηθεί το δάπεδο, ο κεντρικός θόλος, τα ψηφιδωτά του εικονοστασίου (όλες οι εικόνες του ναού είναι ψηφιδωτά σε σχέδια γνωστών ζωγράφων) και οι κορνίζες των εικόνων χρησιμοποιήθηκαν πολλά είδη ορυκτών όπως ροδονίτης, ίασπις, πορφυρίτης, ιταλικό μάρμαρο κ.ά.

Ο **Ναός του Αγίου Ισαάκ** είναι ένας από τους μεγαλύτερους καθεδρικούς του κόσμου (χωρητικότητα 12.000 ατόμων) και δεσπόζει σε δύο πλατείες – την πλατεία των Δεκεμβριστών και την πλατεία του Αγίου Ισαάκ. Από τον επίχρυσο τρούλο του που κοσμούν αγάλματα αγγέλων προσφέρεται στον επισκέπτη πανορα-

δραστηριότητες...

μική θέα στην πόλη. Ο καταπληκτικός αυτός ναός που βλέπουμε σήμερα είναι η τέταρτη παραλλαγή του και σχεδιάστηκε από το Γάλλο αρχιτέκτονα Μονφεράν το 1818 (η πρώτη επί Μεγ. Πέτρου το 1710 ήταν από ξύλο). Ο ναός χτιζόταν επί 40 χρόνια για να γίνει ο κύριος ναός της ρώσικης αυτοκρατορίας και καταπλήσσει τους επισκέπτες με το τεράστιό του μέγεθος και τη μεγάλη εσωτερική του πολυτέλεια. Κολόνες από μαλαχίτη (16.000 κιλά) και λάπες λάζουλι περιστοιχίζουν τις μωσαϊκές εικόνες του εικονοστασίου, υπέροχες αγιογραφίες της οροφής καλύπτουν έκταση 816 τ.μ. και περίτεχνα παρεκκλήσια όπως της Αγ. Αικατερίνης και του Αλεξάντρ Νέφσκι.

Η ξεναγός κα Μάρη Ηλιάδη με τα μέλη και τους φίλους του Σ.Α.Φ.Ε. στο Nikolavsky Palace.

Όπως έχω ήδη αναφέρει είχαμε την τύχη εκτός από το εξαιρετικά προσεγμένο και πλούσιο πρόγραμμα της εκδρομής να μας συνοδεύουν και δύο εξαιρετικοί, ευγενικοί και ακούραστοι υπεύθυνοι της πολύ απαιτητικής ξενάγησής μας: η κα Μάρη Ηλιάδη ως αρχηγός της εκδρομής και ο κος Δημήτρης Κουζμιτσόφ ως ξεναγός, ο οποίος αν στις ξεναγήσεις των ναών έδωσε τον καλύτερο εαυτό του, στις ατέλειωτες αίθουσες των ανακτόρων-μουσείων που επισκεφθήκαμε (που δεν ήταν και λίγα) τον ξεπέρασε.

Το **Ανάκτορο Γιουσούπωφ** που μας εντυπώσισε ιδιαίτερα εντάσσεται στα διατηρητέα μνημεία εθνικής κληρονομιάς της Unesco. Σχεδιάστηκε από τον Βαλέν ντε λα Μοτ το 1760. Το 1830 ανοικοδομήθηκε όταν αγοράστηκε από τον πρίγκιπα Γιουσούπωφ για να στεγάσει την οικογένειά του και ειδικότερα την εξαιρετη συλλογή του από πίνακες και έργα τέχνης. Στο εντυπωσιακό και φινό αυτό ανάκτορο στεγάζεται και το υπέροχο επίχρυσο θέατρο της οικογένειας, ρυθμού ροκοκό και χωρητικότητας 180 περίπου θεατών. Στο παλάτι αυτό δολοφονήθηκε το 1916 από τον πρίγκιπα Φέλιξ Γιουσούπωφ, ο ευνοούμενος της τσαρικής οικογένειας Ρασπούτιν, τον οποίο η πλειοψηφία των ευγενών μισούσε για την κακή επιρροή που ασκούσε στον Νικόλαο Β΄ και την σύζυγό του Αλεξάνδρα.

Στο νησί **Βασιλιέφσκι** (η Αγία Πετρούπολη περιλαμβάνει δεκάδες μικρά και μεγάλα νησιά) επισκεφθήκαμε το θαυμάσιο μπαρόκ **Ανάκτορο του πρίγκιπα Αλεξάντρ Μένσικοφ**, πρώτου κυβερνήτη της Αγίας Πετρούπολης και στενού συνεργάτη, φίλου και συμπολεμιστή του Μεγ. Πέτρου. Στο παλάτι αυτό κατοικούσε συχνά και ο

ίδιος ο Μεγ. Πέτρος δεδομένου ότι δεχόταν με τον Μένσικοφ πολλούς επισκέπτες και οργάνωναν από κοινού χορούς και συμπόσια.

Η επίσκεψή μας στο **Ανάκτορο Κωνσταντινόφσκι** 30 χλμ. από το κέντρο της πόλης στην περιοχή Στρέλνα, στις ακτές του φινλανδικού κόλπου, είναι ένας προορισμός που η πλειοψηφία ντόπιων ή αλλοδαπών επισκεπτών δεν έχει πρόσβαση για λόγους ασφαλείας. Αυτό όμως δεν ίσχυε για τα μέλη και τους φίλους του Σ.Α.Φ.Ε.! Η αναστύλωση του Ανακτόρου του μεγάλου πρίγκιπα Κωνσταντίν Κωνσταντινόφσκι ολοκληρώθηκε το 2003 και είναι πλέον το «Ανάκτορο των Συνεδρίων» στο οποίο η κυβέρνηση διοργανώνει συναντήσεις κορυφής και συνέδρια. Στο Ανάκτορο θαυμάσαμε τη μαρμάρινη, τη γαλάζια αίθουσα, το μουσικό σαλόνι και τη ροζ τραπεζαρία. Ιδιαίτερα μας εντυπώσισε η αίθουσα που μοιάζει με πλώρη, με ακρόπρωρο το άγαλμα της Νίκης, η οποία κρατάει το στέμμα της Δόξας πάνω από τις πολυθρόνες των διαπραγματεύσεων. Δίπλα στο Ανάκτορο χτίστηκε το «προξενικό χωριό» που αποτελείται από 20 διώροφες κατοικίες (με ονόματα ρώσικων πόλεων) για τη φιλοξενία του Προέδρου, του Πρωθυπουργού των αρχηγών της G8 και άλλων επισήμων ξένων κρατών.

Αν τα παραπάνω ανάκτορα μας άφησαν τις καλύτερες εντυπώσεις πως να περιγράψει κανείς το θαυμασμό που μας προκάλεσε το Τσάρσκοε Σέλο, το Παβλόφσκι και το Πετερχόφ.

Το **Τσάρσκοε Σέλο** είναι ένα σύμπλεγμα εξοχικών παλατιών και υπέροχων κήπων και πάρκων γύρω από μία μεγάλη λίμνη, 25 χλμ. περίπου νότια της Αγίας Πετρούπολης. Το πολυτελές αυτό ανάκτορο σχεδιάστηκε το 1752 από τον Ραστρέλι για την τσαρίνα Ελισάβετ η οποία το ονόμασε Ανάκτορο της Αικατερίνης προς τιμήν της μητέρας της, Αικατερίνης Α΄ στην οποία ανήκε αρχικά. Η επόμενη που άφησε το στίγμα της στο ανάκτορο ήταν η Μεγ. Αικατερίνη, η οποία προσέλαβε το Σκοτσέζο Τσαρλς Κάμερον για να ξανασχεδιάσει τους μπαρόκ εσωτερικούς χώρους σε νεοκλασικό ρυθμό. Η πόλη του Τσάρσκοε Σέλο (κατά τον 19ο αιώνα ήταν αγαπημένο θέρετρο των ευγενών) είναι συνδεδεμένη με το όνομα του μεγάλου Ρώσου ποιητή Αλεξάντρ Πούσκιν ο οποίος φοιτούσε στο τοπικό Λύκειο, το Τσαρκοσέλσκι, και τίμησε το Τσάρσκοε Σέλο σε πολλά ποιήματά του. Ένα από τα κυριότερα αξιοθέατα στο ανάκτορο είναι η Κεχριμπαρένια Αίθουσα που οι τοίχοι της είναι όλοι καλυμμένοι με ψηφιδωτά από κεχριμπάρι. Επισκεφθήκαμε επίσης την Πράσινη Τραπεζαρία, την Τραπεζαρία των

Ιπποτών, το Μπλε Σαλόνι, τη Μεγάλη Αίθουσα και την Πινακοθήκη με έργα Ιταλών, Γάλλων, Ολλανδών και Φλαμανδών ζωγράφων του 17ου και 18ου αιώνα.

Το 1777 η Μεγ. Αικατερίνη δώρισε στο γιο της Μέγα Δούκα Παύλο και την σύζυγο του Μαρία Φιοντόροβνα εκτάσεις και στις δύο όχθες του ποταμού Σλαβιάνκα κοντά στο Τσάρσκοε Σέλο. Η Μεγ. Αικατερίνη ανέθεσε στον αγαπημένο της αρχιτέκτονα Τσαρλς Κάμερον τα σχέδια της ανέγερσης ενός ανακτόρου που ονομάστηκε **Παβλόφσκι** προς τιμήν του γιου της. Το Ανάκτορο αυτό, οι εργασίες του οποίου τελείωσαν σχετικά γρήγορα, αποτελεί μια από τις κορυφαίες δημιουργίες της ρωσικής αρχιτεκτονικής της εποχής του κλασικισμού. Ο ακούραστος ξεναγός μας Δημήτρης, μας ξενάγησε στους υπέροχους χώρους του Ανακτόρου με τις ανεκτίμητες αξίες συλλογές ζωγραφικής και πορσελάνης καθώς και στους καταπληκτικούς κήπους γύρω από τον ποταμό Σλαβιάνκα με τα νεοκλασικά περίπτερα που χρησιμοποιούνταν για τις ανεπίσημες εορτές, τα ρομαντικά ερείπια, τις κιονοστοιχίες και τα αρχαϊκά αγάλματα.

Το τελευταίο πρωινό λίγο πριν την αναχώρησή μας για την Αθήνα επισκεφθήκαμε στο Πεντρονβόρετ 29 χλμ. από την Αγία Πετρούπολη στις δυτικές όχθες του φινλανδικού κόλπου την παλιά αυτοκρατορική θερινή κατοικία, το **Πέτερχοφ**. Το μεγαλοπρεπές αυτό αρχιτεκτονικό συγκρότημα ανακτόρων είναι σχεδιασμένο από δύο κορυφαίους αρχιτέκτονες τον Λε Μπλόντ αρχικά επί Μεγ. Πέτρου και τον Ραστρέλλι αργότερα επί βασιλείας της κόρης του, τσαρίνας Ελισάβετ. Το Πέτερχοφ θεωρείται δι-

Στο Τσάρσκοε Σέλο

καίως «οι ρώσικες Βερσαλλίες» καθώς είναι εφάμιλλο των Βερσαλλιών σε ομορφιά και πολυτέλεια, όπως επιθυμούσε άλλωστε και ο ίδιος ο Μεγ. Πέτρος μετά από επίσκεψή του στη Γαλλία. Το Ανάκτορο βρίσκεται στο κέντρο ενός τεράστιου πάρκου με κήπους σε αγγλικό και γαλλικό στυλ, με δεκάδες τεράστια σιντριβάνια (αριστουργήματα υδραυλικής μηχανικής) τα οποία κοσμούν πελώρια αρχαϊκά, μπρούτζινα αγάλματα, πραγματικά έργα τέχνης. Οι εργασίες για την κατασκευή του ανακτόρου και της δημιουργίας των κήπων ξεκίνησαν το 1714 κατόπιν επιθυμίας του Μεγ. Πέτρου να τιμήσει τη μεγάλη νίκη του ρώσικου στρατού υπό την ηγεσία του εναντίον του σουηδικού στην καθοριστική μάχη της Πολτάβα το 1709. Οι πίδακες νερού α-

δραστηριότητες...

πό τα σιντριβάνια και τις κρήνες δεν λειτουργούν κατά τη διάρκεια του χειμώνα και επαναλειτουργούν γύρω στα τέλη Μαΐου με μια μεγάλη χαρούμενη γιορτή που σηματοδοτεί επισήμως την έναρξη της θερινής περιόδου στους κήπους του Πέτερχοφ. Η προγραμματισμένη επίσκεψή μας στους κήπους του Ανακτόρου συνέπεσε (όχι τυχαία βέβαια) με τη γιορτή της επαναλειτουργίας των νερών, ώστε η τελευταία εντύπωση από το ταξίδι μας να είναι χαρούμενη, θερινή και ...δροσερή!

Στην ενδεικτική αυτή περιγραφή από την περιήγησή μας στα μοναδικά αυτά Ανάκτορα της Αγίας Πετρούπολης άφησα τελευταίο το ασυναγώνιστο Ερμιτάζ!

Οι μοναδικές στον κόσμο και ανεκτίμητης αξίας συλλογές τέχνης του **Μουσείου Ερμιτάζ** (ένα από τα μεγαλύτερα του κόσμου με

κάσο και τόσοι άλλοι λαμπροί ζωγράφοι παρήλασαν μπροστά στα μάτια μας δίπλα στα υπέροχα μικρά και μεγάλα αγάλματα των Κανόβα, Μιχαήλ Αγγέλου, Ροντέν και άλλων.

Ατέλειωτες ώρες και πάρα πολλές επισκέψεις απαιτούνται για να θαυμάσει κάποιος ένα μέρος μόνο της αμύθητης αυτής συλλογής που περιλαμβάνει έργα τέχνης από την προϊστορική εποχή, την ελληνορωμαϊκή, τη Βυζαντινή, το Μεσαίωνα, την Αναγέννηση και τους μετέπειτα αιώνες μέχρι και τον 20ο με προέλευση από τις σπουδαιότερες χώρες της Ανατολής (Αίγυπτο, Ασία, Ασσυρία, Ιράν, Κίνα, Ινδία) και της Ευρώπης (συμπεριλαμβανομένης και της Ρωσίας).

Στην επίσκεψή μας στο Ερμιτάζ, τα μέλη και οι φίλοι του Σ.Α.Φ.Ε. είχαμε τη μοναδική ευκαιρία να δούμε την περίφημη **Σκυθική συλλογή** που φυλάσσεται στο θησαυροφυλάκιο του Χειμερινού Παλατιού. Η ξενάγηση πραγματοποιήθηκε κατόπιν αδείας που μας παραχωρήθηκε για συγκεκριμένη ημέρα και ώρα ύστερα από συνεννόηση που προηγήθηκε της αναχώρησής μας από την Αθήνα.

Οι Σκύθες νομάδες κατοικούσαν βόρεια της Μαύρης Θάλασσας, στον Καύκασο και τα Ουράλια Όρη μεταξύ του 7ου και 3ου π.χ. αιώνα. Η σκυθική συλλογή περιλαμβάνει μοναδικά έργα τέχνης (για τη δημιουργία των οποίων είχαν εργαστεί και Έλληνες τεχνίτες) από διάφορα αντικείμενα, λαβές σπαθιών, πόρπες και κοσμήματα από χρυσό και ασήμι διακοσμημένα περίτεχνα με πολύτιμες πέτρες. Το θαυμασμό όλων μας έκλειψε μεταξύ των άλλων η πλάκα με το υπέροχο χρυσό ελάφι και το χρυσό μενταγιόν με τη μορφή της Αθηνάς (7ος & 4ος αιώνας π.Χ. αντίστοιχα).

Η ρωσική κλασική λογοτεχνία ήταν και είναι πάντα αγαπητή σε μεγάλη μερίδα του ελληνικού αναγνωστικού κοινού γι' αυτό και με ιδιαίτερο ενδιαφέρον επισκεφθήκαμε την οικία-μουσείο του μεγάλου Ρώσου ποιητή **Αλεξάντρ Πούσκιν** (1799-1837) στο πολυτελές αυτό διαμέρισμα που ο ποιητής έζησε το τελευταίο διάστημα της ζωής του με την οικογένειά του εκτός από τα έπιπλα και τα αγαπημένα του αντικείμενα, δέσποζε η εντυπωσιακή βιβλιοθήκη με τους 4.500 τόμους καθώς και το προσωπικό του γραφείο.

Το πρόγραμμά μας περιελάμβανε εκτός από τις ξεναγήσεις στους καθεδρικούς ναούς και τα μουσεία και στιγμές χαλάρωσης με ένα ωραίο περίπατο στο κέντρο της πόλης, στις μεγάλες λεωφόρους και τα πάρκα ή κρουαζιέρα με πλοίο στα κανάλια με τις περίτεχνες σκαλιστές γέφυρες. Επίσης απολαύσαμε δείπνα σε ειδικά επιλεγμένα εστιατόρια (Demidof, Nikolavsky

Palace), πήραμε το τσάι μας σε φημισμένα κεντρικά ξενοδοχεία (Astoria, Kempinski, Grand Hotel Europe) και παρακολουθήσαμε εξαιρετικά θεάματα (φολκλορικό στο Nikolavsky Palace και μπαλέτο στο μοναδικό Μαρίνσκι).

Η πολιτιστική αυτή εκδρομή του Συνδέσμου μας στη Ρωσία δεν ήταν δυνατόν να μην περιλαμβάνει μια βραδιά στο ξακουστό **θέατρο Μαρίνσκι** (από το όνομα της τσαρίνας Μαρίας Αλεξάντροβνα, συζύγου του τσάρου Αλέξανδρου Α΄) με τα διεθνούς φήμης ρώσικα μπαλέτα «Κίροφ». Η **«Λίμνη των Κύκνων»** που παρακολουθήσαμε με την υπέροχη μουσική και χορογραφία δύο διάσημων Ρώσων, του Τσαϊκόφσκι και του Πετιπά αντίστοιχα και τη χαρισματική πρίμα μπαλαρίνα Βικτώρια Τερέσνικα στον απαιτητικό ρόλο της Οντέτ – Οντίλ, άφησε σε όλους όσοι αγαπούν την κλασική μουσική και χορό τις καλύτερες εντυπώσεις.

Το πρώτο και το τελευταίο βράδυ της παραμονής μας στην πόλη, πολύ ωραίες εντυπώσεις μας άφησε η βόλτα με το πούλμαν με συχνές στάσεις για περίπατο και φωτογραφίες. Θαυμάσαμε τις φωτεινές βραδιές καθώς η εκδρομή μας στην Αγία Πετρούπολη συνέπεσε –το επιδιώξαμε φυσικά– με την περίοδο των περίφημων «λευκών νυχτών» (τέλος Μαΐου-αρχές Ιουλίου). Η φωταγώγηση της πόλης λόγω του φαινομένου αυτού άρχιζε πολύ αργά κάθε βράδυ και η ατμόσφαιρα ήταν χαρούμενη και μαγευτική.

Εξίσου συναρπαστικό είναι το θέαμα που παρουσιάζουν οι φωτισμένες γέφυρες (η Αγία Πετρούπολη θεωρείται πόλη των γεφυρών) που ανοίγουν σε πολύ προχωρημένη ώρα για να επιτρέψουν τη διέλευση στο λιμάνι των μεγάλων φορτηγών και επιβατικών πλοίων.

Με τις καλύτερες λοιπόν εντυπώσεις κατά

Στο Τσάροσκο Σέλο

2.700.000 εκθέματα) βρίσκονται στις αίθουσες των τεσσάρων από τα πέντε κτήρια που αποτελούν το υπέροχο αυτό ανακτορικό συγκρότημα, (το πέμπτο είναι το Θέατρο του Ερμιτάζ που δίνονται συναυλίες και παραστάσεις μπαλέτου).

Το μεγαλύτερο και επιβλητικότερο όλων το **Χειμερινό Ανάκτορο** (1754-1762) είναι ένα εξαιρετικό δείγμα ρωσικού μπαρόκ που έχτισε ο Ραστρέλι για την τσαρίνα Ελισάβετ. Επί βασιλείας της Μ. Αικατερίνης στο Χειμερινό Ανάκτορο προστέθηκαν το **Μικρό Ερμιτάζ** (1764-1775) σε σχέδια των Μοτ και Βελτέν, κατόπιν επιθυμίας της οικοδομήθηκε το **Μεγάλο Ερμιτάζ** (1771-1787) για να στεγάσει τις συλλογές που διαρκώς μεγάλωναν και τέλος το **Θέατρο του Ερμιτάζ** (1785-1787).

Το **Νέο Ερμιτάζ** (1841-1852) οικοδομήθηκε επί βασιλείας του τσάρου Νικολάου Α΄, σε σχέδια των Κλένζε, Μπριούλοφ, Στάσσοφ και Εφίμοφ. Ο τσάρος επιθυμούσε να συγκεντρώσει εκεί όλους τους θησαυρούς και τα έργα τέχνης του στέμματος που ήταν σκορπισμένα σε πολλά και διάφορα ανάκτορα. Το 1852 μετέτρεψε το Νέο και Μεγάλο Ερμιτάζ σε κρατικό Μουσείο.

Περιηγηθήκαμε και ξεναγηθήκαμε για ώρες στις διάφορες αίθουσες (του Μαλαχίτη, των Στρατηγών, των Οικοσμήνων, του Αγίου Γεωργίου, του Νικολάου, Γαλλικές κ.α.) και θαυμάσαμε την εκπληκτικής ομορφιάς και πολυτέλειας περίτεχνη διακόσμηση του εσωτερικού των αιθουσών από τη μια και την ατελείωτη σειρά έργων τέχνης, πινάκων, γλυπτών, επίπλων και αντικειμένων από την άλλη. Καραβάτζιο, Ρέμπραντ, Φραγκονάρ, Νταβίντ, Ντα Βίντσι, Ελ Γκρέκο, Ρενουάρ, Μονέ, Πισσαρό, Βαν Γκογκ, Μatis, Π-

Συγκρότημα Σμόλνι με τον ομώνυμο καθεδρικό ναό και το μοναστήρι.

γενική ομολογία, τα μέλη και οι φίλοι του Σ.Α.Φ.Ε. αποχαιρέτησαμε στις 31 Μαΐου τη μαγευτική αυτή πολιτεία, τη συνώνυμη με ιστορία, τέχνες και λογοτεχνία. Η Αγία Πετρούπολη είναι ένα ζωντανό μουσείο ιστορίας και ορθόδοξίας, για τον Έλληνα επισκέπτη όμως παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, δεδομένου ότι ο ελληνισμός της Ρωσίας έχει μεγάλη και ένδοξη ιστορία εδώ και πολλούς αιώνες. Έλληνες ήταν (οι Θεσσαλονικείς Κύριλλος και Μεθόδιος, ο Μάξιμος ο Γραικός, κ.ά.) οι μεγάλοι εκπολιτιστές της πολυάνθρωπης σλαβικής ομοεθνίας.

Μίκα Μπάρμπα
Γεν. Γραμμ. Δ.Σ. Σ.Α.Φ.Ε.

δραστηριότητες...

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ ΣΤΟ ΜΥΣΤΡΑ

Ξεκινήσαμε πρωί πρωί με ένα καιρό της πρώιμης άνοιξης. Συνηθισμένη η διαδρομή μας ακολουθώντας τα παράλια της Αττικής που τα έβρεχε ένας ήρεμος καταγάλανος Σαρωνικός.

Τα σχόλια βέβαια δεν έλειπαν για τα μέρη που περνούσαμε_ πληροφορίες που ξεκινούσαν από τους μύθους και φθάνουν μέχρι τις καλλιέργειες, από το λιοντάρι της Νεμέας μέχρι τον αμπελώνα, ίσως τον πιο σημαντικό της Ελλάδας_ ιστορικά στοιχεία με χιούμορ και ανέκδοτα... Διασχίσαμε έτσι την Πελοπόννησο από Βορρά προς Νότο περνώντας από την καρδιά του Μοριά για να φθάσουμε μεσημέρι πια στην Σπάρτη, την καινούργια πόλη που κτίστηκε επί Όθωνος στις παρυφές της αρχαίας Σπάρτης.

Ένας ολιγόλεπτος φόρος τιμής στο άγαλμα του Λεωνίδα και μετά επισκεφθήκαμε την Κουμαντάρειο Πινακοθήκη, δωρεά του ομώνυμου ευεργέτη που λειτουργεί ως παράρτημα της Εθνικής Πινακοθήκης και που αυτόν τον καιρό φιλοξενεί έργα του Γ. Ιακωβίδη. Στην έκθεση μας ξενάγησε η υπεύθυνη της Πινακοθήκης που μας ανέλυσε με γλαφυρότητα τα έργα του μεγάλου Έλληνα ζωγράφου.

Μετά κάναμε μία βόλτα με το πούλμαν μέχρι το Μυστρά όπου απολαύσαμε μια πανοραμική θέα της έρημης πια καστροπολιτείας και κάπου εκεί, με θέα την ήρεμη πεδιάδα του Ευρώτα γευματίσαμε, στα ριζά των τειχών της βυζαντινής πόλης.

Νωρίς το απόγευμα μοιραστήκαμε στα Ξενοδοχεία μας για λίγη ξεκούραση πριν τη μοναδική εμπειρία που μας περιμένε το βράδυ: το προσκύνημά μας στην εκκλησιά όπου στέφθηκε αυτοκράτορας ο Κωνσταντίνος Παλαιολόγος αποδεχόμενος έτσι την υπέρτατη θυσία που του επεφύλασσε η μοίρα, την μέχρις εσχάτων υπεράσπιση της Κωνσταντινούπολης από τα φουσάτα του Μωαμεθ του Β'.

Ο Άγιος Δημήτριος, Μητρόπολη του Μυστρά λειτουργείται τρεις φορές το χρόνο: του Αγίου Δημητρίου, για την τέταρτη Στάση των Χαιρετισμών και στις 29 Μαΐου όπου τελείται μνημόσυνο του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου.

Στις 18:30 ξεκινήσαμε για την εκκλησία. Πλήθος κόσμου είχε αρχίσει να συγκεντρώνεται στην εκκλησία και στον προαύλιο χώρο. Μας κυρίευε έτσι όπως έπεφτε το σκοτάδι ένα βαθύ συναισθημα κατανύξης, προσμονή, δέος για την ιερότητα του χώρου, ιστορικές μνήμες. Ήλθε ο Μητροπολίτης Σπάρτης, ο κόσμος σιωπηλός, πολλοί με κεριά στα χέρια, θαρρείς και με ταξύ μας, κάτω από τον Παντοκράτορα στεκόταν ο Αυτοκράτωρ. Η ήρεμη βραδιά γέμισε από την ψαλμωδία υμνώντας την Υπέρμαχο Στρατηγό, την των πάντων Μητέρα και

όταν τελείωσε για δεύτερη φορά ο δοξαστικός ύμνος διαβήκαμε μέχρι την πύλη της πολιτείας τα φωτισμένα με κεράκια μεσαιωνικά σοκάκια. Αίσθηση χαράς και κατάνυξης γέμιζε τις ψυχές μας ... Εμπειρία πρωτόγνωρη, μοναδική.

Την επόμενη έβρεχε, έβρεχε ασταμάτητα, αφήφώντας την όμως πήγαμε να επισκεφθούμε το **Μουσείο Ελιάς**, δημιουργημα του πολιτιστικού τμήματος της Τράπεζας Πειραιώς. Εκεί μάθαμε πολλά για την ευλογημένη ελιά που από τις απαρχές συνδύευσε την καθημερινή και θρησκευτική ζωή των Ελλήνων. Το θεϊκό αυτό δώρο τους συντροφεύει στις χαρές και στις λύπες χαρίζοντας τους υγεία και πλούτο, δεν είναι τυχαίο ότι ο Όμηρος αποκαλεί το ελαιόλαδο «ο υγρός χρυσός της Ελλάδας».

Μετά πήραμε το δρόμο για το Γύθειο όπου θα γευματίσαμε. Υπό βροχήν περπατήσαμε στην προκυμαία, θαυμάσαμε το όμορφο μικρό λιμάνι με τα νεοκλασικά στίπια και τις πολύχρωμες προσόψεις. Το Γύθειο ήταν πάντοτε το επίγειο της Σπάρτης, από εδώ ξεκίνησαν για την Τροία ο Πάρις με την Ωραία Ελένη.

Γυρνώντας το απόγευμα αφήσαμε το δρόμο και σκαρφαλώσαμε τα βουνά φθάνοντας στο όμορφο και φημισμένο **μοναστήρι της Ζερμπίτσας** που δεσπόζει σε μια μεγάλη ορεινή περιοχή. Κτίστηκε το 1639 και αγιογραφήθηκε η εκκλησία του που ανήκει στον Αγιορείτικο τύπο τριάντα χρόνια αργότερα.

Σήμερα είναι γυναικεία μονή και διατηρεί το απαράμιλλο κάλλος της με τα κτίσματα να ορθώνονται γύρω από ένα αιωνόβιο πλάτανο. Το μοναστήρι όπως μας εξήγησε μια καλοσυνάτη μοναχή γιορτάζει στις 23 Αυγούστου μέρα όπου συρρέει πλήθος κόσμου για να τιμήσει τα θαύματα της Παναγίας.

Το όλο συγκρότημα είναι επιβλητικό και μεγαλοπρεπές μολονότι υπέστη πολλές καταστροφές την εποχή των Ορλοφικών και πυρπολήθηκε από τους επιδρομείς του Ιμπραήμ το 1826.

Η επίσκεψη αυτή συμπλήρωσε τη βαθιά συγκίνηση που μας κατείχε μετά τους Χαιρετισμούς και μας είχε μεταφέρει σε άλλες σφαίρες

Η μέρα μας τελείωσε με μια μικρή βόλτα στην Σπάρτη

(υπό βροχήν) και μια ζεστή φιλική συγκέντρωση σε κεντρικό παλιό ξενοδοχείο της πόλης όπου κουβεντιάζοντας και γελώντας κύλησε γρήγορα η ώρα.

Η Κυριακή ήταν και η τελευταία ημέρα της εξόρμησής μας και έτσι αφού φορτώσαμε τις αποσκευές μας αποχαιρέτισαμε την Σπάρτη, κάναμε μια μικρή στάση στην Άνω Πύλη του Μυστρά από όπου μπήκαμε εντός των τειχών της Καστροπολιτείας για να πάρουμε μια τελευταία εντύπωση της

πιο λαμπρής αλλά και τελευταίας αναλαμπής της μεσαιωνικής Ελλάδας. Στα πόδια του λόφου απλώνεται η πεδιάδα του Ευρώτα, πίσω μας υψώνονται οι χιονισμένες κορφές του Ταυγέτου, του βασιλιά των βουνών και μπροστά μας τα Παλάτια που αποκαθίστανται στην πρωινή τους λαμπρότητα και η εκκλησία της Αγίας Σοφίας, το παρεκκλήσι των Ανακτόρων.

Αντίο Μυστρά, αντίο Σπάρτη: βγαίνουμε από τον κανονικό δρόμο και ακολουθώντας το φαράγγι όπου σμίγει ο Ταύγετος με τον Πάρωνα παίρνουμε το δρόμο του γυρισμού. Η

μέρα είναι ολόλαμπρη, η φύση ξεδιπλώνει μπρος στα μάτια μας τα ωραιότερα της χρώματα. Δέντρα που μόλις φόρεσαν την ανοιξιάτικη φυλλωσιά τους, χωριά περιποιημένα, καθαρά περιμένουν το καλοκαίρι στα μπαλκόνια του Ταυγέτου να γυρίσουν οι κάτοικοί τους για τις καλοκαιρινές διακοπές.

Στο διάβα μας γίναμε και σοφότερες μετά την επίσκεψή μας στο **Μουσείο Φυσικής Ιστορίας** στο Καστρί και ύστερα αναζητήσαμε τις πηγές του Ευρώτα, του ιστορικού ποταμού της Σπάρτης. Εκεί ήταν μια ομορφιά που μας άφησε έκπληκτες, νερά να κελαρύζουν, πάπιες να κολυμπούν στη μικρή λίμνη_ τι ομορφιές κρύβει η πατρίδα μας, τι χώρα ευλογημένη...

Πλησιάζοντας την Τρίπολη σφίχτηκε η καρδιά μας περνώντας τις καμένες από τις περσινές πυρκαγιές εκτάσεις του ορεινού αυτού νομού_ μαύρα σκελετωμένα κουφάρια δένδρων ορθώνονται στα καταπράσινα λιβάδια σαν να μας λεν: «Μην θρηνείτε, η δύναμη της μάνας γης, η αστεϊρευτή ζωή που ξεπηδά από τα σπλάχνα της θα βοηθήσει να ξαναγεννηθούμε, σαν τον φοίνικα από την τέφρα μας !...».

Στην Τρίπολη, την καρδιά του Μοριά που συνέχεια αλάζει και εξελίσσεται, γευματίσαμε όλες μαζί για τελευταία φορά πριν πάρουμε τελικά το δρόμο του γυρισμού στην Αθήνα όπου φθάσαμε με ένα αίσθημα πληρότητας, ευγνωμοσύνης και ευτυχίας. Δόξα σοι ο Θεός άλλο ένα ωραίο ταξίδι, άλλη μια αξέχαστη εμπειρία ...

Ιουλία Σημαντήρα
Είδ. Γραμ. Δ.Σ. Σ.Α.Φ.Ε.

Μουσείο Ελιάς & Ελληνικού Λαδιού

Τα μέλη του Σ.Α.Φ.Ε. μπροστά στο άγαλμα του Λεωνίδα

Με αφορμή την προγραμματισμένη επίσκεψη των μελών του Σ.Α.Φ.Ε. στο Μουσείο Ηρακλειδών το οποίο φιλοξενεί την έκθεση με τίτλο «Ο Toulouse Lautrec και η Belle Époque» την Πέμπτη 17 Απριλίου 2008, η κα Ιουλία Σημαντήρα, Είδ. Γραμμ. Δ.Σ. Σ.Α.Φ.Ε., Ιστορικός Τέχνης και Ξεναγός μας ξενάγησε στα 70 έργα του γάλλου ζωγράφου καθώς και στα έργα άλλων διάσημων Γάλλων αλλά και Ελλήνων ζωγράφων της εποχής. Παραθέτουμε ένα μικρό βιογραφικό της λαμπρής καλλιτεχνικής πορείας του μεγάλου αυτού ζωγράφου.

HENRI DE TOULOUSE - LAUTREC

Γεννήθηκε στο Chateau du Bosc κοντά στην πόλη Abbi της Νοτιοδυτικής Γαλλίας, σε μία από τις εξοχικές κατοικίες του Κόμμητα της Τουλουζής το 1864.

Οι γονείς του ήσαν πρώτα ξαδέρφια και η στενή αυτή συγγένεια επιβάρυνε περισσότερο την ήδη βεβαρημένη από προγενέστερες ενδογαμίες κληρονομικότητα του μικρού Henri.

Ο πατέρας του ήταν ένας πολύ όμορφος και εκκεντρικός αριστοκράτης που περνούσε περισσότερες ώρες με τα άλογά του και ασχολούμενος με το κυνήγι και τις ωραίες γυναίκες παρά με την οικογένειά του και έτσι ο μικρός προσκολλήθηκε στη μητέρα του που βαθιά καθολική, στην αφοσίωσή της στον Henri έσχνοσε την εγκατάλειψή της από τον σύζυγό της αλλά και προσπαθούσε να βρει παρηγοριά και συγχώρεση για το γάμο που είχε συνάψει.

Η υγεία του μικρού Henri δεν ήταν ποτέ καλή και η κακή του κληρονομικότητα τον είχε προκρίσει με πολύ εύθραυστα κόκαλα.

Πέφτοντας από την καρέκλα του έσπασε τα πόδια και τα κατάγματα δεν μπόρεσαν ποτέ να δέσουν καλά. Για την υστεροφημία όμως του γόνου μας από τις παλαιότερες και λαμπρότερες αριστοκρατικές οικογένειες της Γαλλίας δεν μπορούσε η α-

ναπηρία του και ο νανισμός να οφείλεται σε ένα τόσο χαζό ατύχημα, γι' αυτό και επινοήθηκε πτώση από άλογο. Τα πόδια του μικρού έκτοτε δεν μπόρεσαν να αναπτυχθούν κανονικά.

Η μητέρα του για να τον απασχολεί με ήπιο τρόπο υπέβαλε την κλίση του στη ζωγραφική προσλαμβάνοντας ένα δάσκαλο και έτσι άρχισε να ζωγραφίζει ο Henri που είχε κληρονομήσει το ταλέντο του πατέρα του που ήταν αξιόλογος ζωγράφος «της Κυριακής» δηλ. ερασιτέχνης.

Ο Henri που ήταν αδύνατο να συνεχίζει να ζει σε ένα κοινωνικό περιβάλλον όπου η δυσμορφία του ήταν παραφωνία, παραιτήθηκε από τα δικαιώματά του στην οικογενειακή περιουσία και με εφόδια το ταλέντο του και την περιεργή εμφάνισή του ανέβηκε το 1882 στο Παρίσι, σε ένα Παρίσι όπου η κοινωνία άλλαζε και που ήταν αρκετά μεγάλο για να στεγάσει το ταλέντο του και κρύψει την ασχήμια του και την ψυχολογική του δυστυχία.

Έγινε θαμννας των cafe – concerts, του Moulin Rouge, των

καμπαρέ του Music Hall, των οίκων ανοχής. Εκεί αισθανόταν καλύτερος, απελευθερωμένος, στη θέση του, δεν τον έβλεπαν σαν έκτρωμα και αισθανόταν σπίτι του. Οι πόρνες, οι χορεύτριες, οι χορευτές, οι τραγουδιστές έγιναν η οικογένειά του, τον δέχθηκαν, τον περιέβαλλαν, του έδωσαν ζεστασιά και αγάπη. Στο μπορντέλο με μαξιλάρι το πλούσιο στήθος μιας πόρνης αισθανόταν ασφαλής και το περίεργο μικρό ανθρωπάκι κοιμόταν ευτυχισμένο σαν μωρό.

Και ζωγραφίζει, η καρδιά του αποκαλύπτεται στη ζωγραφική του που είναι συχνά γεμάτη πικρή ειρωνεία, απογοήτευση και οι εικόνες που παρουσιάζει έχουν κάτι το ωμό και ανελέητο.

Η κίνηση, όταν αποδίδεται, είναι γρήγορη, εύκολη, σαν η κοφτερή του ματιά να μεταφέρει τα όσα βλέπει με αξύτητα, σί-

γουρη γραφή συνάμα η εντύπωση ότι παρατηρεί με κακία αποτυπώνοντας το θέμα του πιο περίεργα, γκροτέσκα με μια τάση γελοιογραφικής απόδοσης, με μια επιθετικότητα ιδίως στην επιλογή των χρωμάτων.

Εμπνέεται γενικά από τις χορεύτριες του Moulin Rouge, των καμπαρέ, του τσίρκου και αυτοί που απεικονίζει παύουν να είναι ανώνυμοι καλλιτέχνες, είναι η Jane Avril, o Valentin, o Aristide Bruant, που χάρη του θα μείνουν αθάνατοι αφού οι μορφές τους γέμισαν τους τοίχους του Παρισιού.

Στο έργο του Toulouse Lautrec υπάρχει τόσο στο σχέδιο όσο και στη χρωματολογία του μια τολμηρότητα που αγγίζει την ασέβεια και ένα κρυφό άρωμα προκλητικότητας.

Ιουλία Σημαντήρα
Είδ. Γραμ. Δ.Σ. Σ.Α.Φ.Ε.

Μουσείο Ηρακλειδών

δραστηριότητες...

Πασχαλινό Παζάρι στο Αρσάκειο Ψυχικού

Η Διευθύντρια του Α' Δημοτικού Σχολείου Ψυχικού κα Ευαγγελία Σαντοριναίου με τους μαθητές, τις μαθήτριες, το διδακτικό προσωπικό και τον Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων του σχολείου της οργάνωσαν με πολλή αγάπη και φροντίδα «Πασχαλινό Παζάρι» το πρωί της Πέ-

Η Πρόεδρος του Σ.Α.Φ.Ε. κα Ν. Πέρδικα, η Διευθύντρια του Α' Δημοτικού Σχολείου κα Ε. Σαντοριναίου, η Πρόεδρος του Συλλόγου Γονέων & Κηδεμόνων κα Μ. Καρακατσάνη και η Γεν. Γραμμ. του Σ.Α.Φ.Ε. κα Μπάριμπα.

μπτης 10 Απριλίου. Το μεγάλο χωλ του Αρσακείου Ψυχικού έμοιαζε με ένα πολύβουο μελίτσι καθώς ήταν κατάμεστο από δασκάλους, γονείς και παιδιά, γύρω από πάγκους με πολύχρωμα πασχαλινά είδη τα περισσότερα των οποίων ήταν έργα των ίδιων των παιδιών.

Με την κα Σαντοριναίου εδώ και χρόνια έχουμε μία εξαιρετική συνεργασία, ειδικά όταν ο Σ.Α.Φ.Ε. οργανώνει τον Παιδικό Αποκριάτικο Χορό του Νηπιαγωγείου και των Δημοτικών Σχολείων των Αρσακείων – Τσιτσισιών Σχολείων. Τα έσοδα της εκδήλωσης αυτής ο Σύνδεσμός μας διαθέτει για την στήριξη μαθητών και μαθητριών των Ακριτικών μας περιοχών.

Η κα Σαντοριναίου με την πρωτοβουλία της να προσφέρει στον Σ.Α.Φ.Ε. ένα μέρος των εσόδων του Πασχαλινού Παζαριού (πεντακόσια ευρώ) για την ενίσχυση των Ακριτικών Σχολείων που στηρίζει ο Σύνδεσμός μας, φανερώνει την ευαισθησία που έχει στα θέματα που αφορούν τα παιδιά και το μέλλον τους και δίνει ένα μάθημα αγάπης και αλληλεγγύης στους μαθητές της για τη βοήθεια που πρέπει να παρέχουμε όλοι μας σε παιδιά λιγότερο προνομιούχα.

Η Πρόεδρος και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Σ.Α.Φ.Ε. ευχαριστούμε θερμά την συναπόφοιτό μας κα Ευαγγελία Σαντοριναίου για την ηθική και οικονομική συμπαράσταση στο έργο και τους σκοπούς του Σ.Α.Φ.Ε.

Μίκα Μπάριμπα
Γεν. Γραμμ. Δ.Σ. Σ.Α.Φ.Ε.

Στο Μέγαρο Μουσικής

Ο Μουσικός Όμιλος Τσιτσισιών Αρσακείων Σχολείων Εκάλης με την καθοδήγηση και διδασκαλία της κας **Χριστίνας Βαρσάμη-Κούκνη** και την επιμέλεια της παράστασης από την κα **Γιούλα Ατσαθέ**, παρουσίασε μια αξέχαστη βραδιά στο Μέγαρο Μουσικής στις **12 Μαρτίου 2008**.

Όπως είπαν σ' ένα σύντομο χαιρετισμό τους οι δύο αυτές χαρισματικές καθηγήτριες «Τολμήσαμε να βυθιστούμε στο θησαυρό της Δημοτικής μας Μουσικής στον καθρέπτη της ψυχосύνθεσης και δύναμης του λαού μας του πολιτιστικού μας επιπέδου! Με οδηγό τη Γοργόνα την αδελφή του Μεγαλέξανδρου αρματώσαμε το καράβι, υψώσαμε τα πάντα και όλοι μαζί μικροί μεγάλοι συνταξιδεύουμε στο βυθό της μουσικής».

Μια παράσταση ξεχωριστή, αποτέλεσμα μιας επίπονης και δημιουργικής προσπάθειας 12 χρόνων ζωής του Μουσικού Ομίλου. Δημιουργήθηκε το 1996 στο πλαίσιο των Απογευματινών Ομίλων της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας. Μια αγαπημένη ομάδα παιδιών που αγαπούσαν τη μουσική και το τραγούδι κάθε χρόνο όλο και μεγάλωνε. Σήμερα ο Όμιλος αποτελείται από 160 μέλη από παιδιά Δημοτικού, Γυμνασίου, Λυκείου και αποφοίτων. Η συνεργασία αυτή αποτελεί μια άσκηση στην ομαδικότητα. Μια στάση στις ατελείωτες καθημερινές υποχρεώσεις. Μια ζεστή αγκαλιά για όλους μαζί. Τα έσοδα από την εκδήλωση θα διατεθούν για το Πρόγραμμα Υποτροφιών της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας.

Καίτη Μακρίδη
Μέλος Δ.Σ. Σ.Α.Φ.Ε.

Η εορτή της 25ης Μαρτίου 1821 στα Τσιτσισια – Αρσάκεια Σχολεία Εκάλης

Η ημέρα του εορτασμού της 25ης Μαρτίου 1821 στα Τσιτσισια Σχολεία έδωσε την ευκαιρία σε όλους εμάς τους παρευρισκόμενους να θυμηθούμε τη σημαντική αυτή ημέρα «εθνικό σταθμό» της απελευθέρωσης του έθνους μας. Μετά από τετρακόσια χρόνια σκλαβιάς οι αγώνες των πατέρων μας συνέβαλαν στην αποτίναξη του τουρκικού ζυγού και στην ίδρυση ενός νέου ανεξάρτητου κράτους με αμείωτα και άφθαρτα τα εθνικά μας ιδεώδη!

Τα παιδιά μας ζωντάνεψαν με θεατρικά δρώμενα και ποιητικές απαγγελίες τα ηρωικά κατορθώματα των προγόνων μας! Το σκηνικό λιτό και λειτουργικό, οι εικόνες εναλλάσσονται η μία μετά την άλλη. Ένα παιχνίδι που γίνεται ακόμη πιο όμορφο με την παρουσία των μικρών μας μουσικών και της χορωδίας που πλαισιώνουν μελωδικά την όλη παράσταση.

Οι παραδοσιακοί χοροί θα κλείσουν τη λαμπρή αυτή γιορτή. Τα παιδιά ντυμένα με υπέροχες παραδοσιακές στολές από τα νησιά και την ηπειρωτική μας χώρα χορεύουν αέρινα και επιδέξια!

Μπράβο, στα παιδιά, στους δασκάλους και στους καθηγητές και βεβαίως στους γονείς που ήσαν κι εκείνοι εκεί να καμαρώνουν τα παιδιά τους.

Θα ήθελα να κλείσω με τον ποιητικό λόγο του Κωστή Παλαμά που πραγματικά με τους στίχους του αφύπνισε το λαό και αποτέλεσε εθνικό σάλπισμα στις δύσκολες αυτές στιγμές του Γένους.

Στην Εφτάλοφη έφερα
Το σπαθί των Ελλήνων
Δε χάνομαι στα Τάρταρα
Μονάχα ξαποσταίνω
Στη ζωή ξαναφαινόμαι
Και λαούς ανασταίνω

Καίτη Μακρίδη
Μέλος Δ.Σ. Σ.Α.Φ.Ε.

Να φεύγεις και να ριζώνεις

Με την ευκαιρία των 50 χρόνων αποφοίτησής μας οι απόφοιτες του 1958 γιόρτασαν την επέτειο αυτή το βράδι της 10ης Ιουνίου στο Αρσάκειο Ψυχικού. Το μεγάλο χωλ του σχολείου γέμισε αυτή τη φορά όχι για την πρωινή προσευχή αλλά για τη μεγάλη γιορτή των γενεθλίων της αποφοίτησής μας. Την ωραία αυτή ιδέα των κ.κ. Αμαλίας Καμάρα Πιαλόγλου, Κάτιας Κονιαδίτη Ιωαννίδη, Κατερίνας Κοντάρα Τσάλα,

Στιγμιότυπο από την εκδήλωση

Οι επτά από Α' Δημοτικού Μαριάννα Πολύζου-Τυπάλδου, Μαριέττα Πετροννάκου Λαμπαδάρη, Μαρία Κονδούνα Καζακοπούλου, Τζένη Μπουκουβάλα Σκοτεινιώτη, Καίτη Ποντικάκη Μακρίδη, Κική Καραγιάννη Ασημακοπούλου, Μαρία Μειμάρη Δρέτα.

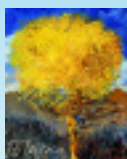
Μαρίας Ριβέλλη Πετροπούλου, Έφης Τσιρογιάννη Σκαλιστήρη και Ειρήνης Σακελλαρίου Μελετοπούλου δεχθήκαμε με μεγάλη συγκίνηση. Είναι η αρετή των ανθρωπίνων σχέσεων και η αλληλεγγύη της ομάδας· στοιχεία δυνατά της παιδείας μας που μας συντροφεύουν μέχρι σήμερα! Καταξιωμένες επαγγελματίες, μητέρες και γιαγιάδες επίσης φύγαμε αλλά ριζώσαμε στο αγαπημένο μας σχολείο. Υπόσχεση καρδιάς να ξαναβρεθούμε σύντομα.

Καίτη Μακρίδη
Μέλος Δ.Σ. Σ.Α.Φ.Ε.

εκδηλώσεις...

Τα «Ελεύθερα Όνειρα»
της Βάσως Τρίγκα

Με μεγάλη επιτυχία έγιναν τα εγκαίνια μίας ακόμη έκθεσης της ζωγράφου **Βάσως Τρίγκα**, αποφοίτου και μέλους μας την Τετάρτη **14 Μαΐου 2008**. Η γκαλερί «**Ίρις**» της αποφοίτου μας **Μαρίζας Καλογεροπούλου-Φασιανού** ήταν κατάμεστη από φιλότεχνους, επώνυμους αλλά και απλούς θαυμαστές της Βάσως Τρίγκα. Η έκθεση που διήρκεσε σχεδόν ένα μήνα είχε τον τίτλο «**Ελεύθερα Όνειρα**» και πράγματι βλέποντας τις συνθέσεις με την πανσπερμία λαμπερών χρωμάτων με κύριο θέμα τη φύση δεν μπορείς παρά να ονειρεύεσαι. Όπως πολύ σωστά επισημαίνει στον κατάλογο της έκθεσης η Δρ. Ιστορικός Τέχνης – Τεχνοκριτικός Ντ. Ηλιοπούλου-Ρογκάν «...συλλαμβάνοντας στη γένεσή τους, τους χυμούς της φύσης, η ζωγράφος μετουσιώνει τα έργα της σε διαχρονικά αρχέτυπα της συνεύρεσης της φύσης με την κοσμογονία.»

Βάσω Τρίγκα

Η Βάσω Τρίγκα τιμήθηκε από τον Σύνδεσμό μας μαζί με άλλες καταξιωμένες απόφοιτές μας ζωγράφους στην «**Ημέρα των Αποφοίτων**» τη Δευτέρα 29 Οκτωβρίου 2008.

Στην αγαπητή Βάσω ευχόμαστε καλή συνέχεια στο εικαστικό της έργο και πάντα επιτυχίες.

Μία Ελληνίδα στο Πεκίνο

Στα πλαίσια των εκδηλώσεων για την Ολυμπιάδα του Πεκίνου και το Ελληνικό Πολιτιστικό Έτος στην Κίνα, η γνωστή ζωγράφος **Μίνα Παπαθεοδώρου-Βαλυράκη**, απόφοιτος και μέλος μας συμμετέχει με 70 έργα της στην έκθεση με τίτλο «**Το Πνεύμα και το Σώμα**» στο Jintai Art Museum του Πεκίνου. «...Η έκθεση έχει μία θεματολογία ευρύτατη και θα κυμαίνεται από τα αθλητικά, τους γερανούς μέχρι και τη θρυλική φόρμουλα...».

Θερμά συγχαρητήρια στην απόφοιτό μας για μία ακόμη διεθνή αναγνώριση. Η **Μίνα Παπαθεοδώρου-Βαλυράκη** τιμήθηκε από τον Σύνδεσμό μας μαζί με άλλες καταξιωμένες απόφοιτές μας ζωγράφους στην «**Ημέρα των Αποφοίτων**» τη Δευτέρα 29 Οκτωβρίου 2008.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κος Κάρολος Παπούλιας, σε ειδική τελετή που έγινε στην αίθουσα Διαπιστευτηρίων του Προεδρικού Μεγάρου, την Δευτέρα 26 Μαΐου 2008 και ώρα 12.00, επέδωσε τιμητική διάκριση στην απόφοιτο και μέλος μας κα **Σύβλια Αποστολίδου-Ιωαννίδου**. Η κα Ιωαννίδου απόφοιτος του Αρσακείου με αντιστασιακή δράση στη διάρκεια της Κατοχής στην οργάνωση Force 13, με κωδική ονομασία PAM με κίνδυνο της ζωής της βοήθησε να δραπετεύσουν Βρετανοί στρατιώτες, συνελήφθη και καταδικάστηκε σε θάνατο, η ποινή της όμως δεν εκτελέστηκε. Η κα Σύβλια Αποστολίδου-Ιωαννίδου τιμήθηκε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας με τον Χρυσό Σταυρό του Τάγματος της Τιμής.

Σύβλια
Αποστολίδου-
Ιωαννίδου

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΥΠΟΤΡΟΦΙΑΣ

Ο **Σύνδεσμος Αποφοίτων Φιλεκαπαιδευτικής Εταιρείας [Σ.Α.Φ.Ε.]** χορηγεί **μεταπτυχιακή υποτροφία εξωτερικού «Σοφία Σαββίδου»** στους αποφοίτους των Αρσακείων-Τοσιτσείων Σχολείων της Φιλεκαπαιδευτικής Εταιρείας, ενεργά μέλη του Σ.Α.Φ.Ε., πτυχιούχους ελληνικών Α.Ε.Ι. Παραλαβή κανονισμού από **10 Σεπτεμβρίου**, υποβολή αιτήσεων και δικαιολογητικών από **10 έως 31 Οκτωβρίου** στο γραφείο του Συνδέσμου, Πλατεία Καρύτση 10, 105 61 Αθήνα (5ος όροφος).

Ένας συγγραφέας «γέννημα θρέμμα
της Αρσακειακής Οικογένειας»

Κυκλοφόρησε το βιβλίο του συγγραφέα **Γιώργου Πολίτη** γιου της αποφοίτου και μέλους του Δ.Σ. κας Μάτας Τόλιου και του κου Νίκου Πολίτη, καθηγητή Πανεπιστημίου και επί σειρά ετών καθηγητή φιλολογίας στο Αρσάκειο Ψυχικού και κατόπιν επόπτη των Αρσακείων Τοσιτσείων σχολείων. Ο Γιώργος Ν. Πολίτης γεννήθηκε το 1972 στην Αθήνα. Σπούδασε δημοσιογραφία και φιλοσοφία στην Ελλάδα και τη Βρετανία. Έχει συνεργασθεί με περιοδικά, εφημερίδες και τηλεοπτικές εκπομπές. Από το 2004 διδάσκει φιλοσοφία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Το «**Μπαρούτι και Μέλι**» είναι το πρώτο του μυθιστόρημα. Προηγήθηκαν οι μελέτες: Το δικαίωμα της πολιτικής ανυπακοής και η φιλοσοφία του John Locke, 2004 και Bakunin's Social Philosophy, 2006.

Γιώργος
Ν. ΠολίτηςΗ Ρένη Πιττακή
στο «Σχολείον»

Η καταξιωμένη ηθοποιός του θεάτρου μας κα **Ρένη Πιττακή**, απόφοιτος και μέλος μας, έβαλε την προσωπική της σφραγίδα με την ερμηνεία της στον σπαρακτικό μονόλογο της Σοφίας, στην παράσταση «ο ουρανός κατακόκκινος» της γνωστής συγγραφέως Λούλας Αναγνωστάκη. Φέτος όπως και πέρσι στο «Σχολείον» στην οδό Πειραιώς 52 η γνωστή πρωταγωνίστρια μας έδωσε ένα ακόμα ρεσιτάλ ηθοποιίας.

Ρένη Πιττακή

Η **Λένα Τερκεσίδου**, Διαιτολόγος - Διατροφολόγος, απόφοιτος και μέλος μας στο νέο της βιβλίο «**Έρωτα με την πρώτη μπουκιά**» ξετυλίγει το γοιτευτικό κουβάρι των ανθρωπίνων σχέσεων προσδίδοντάς του ξεχωριστή γεύση: αυτήν του έρωτα μαζί με – εννοείται, αληθινές- συνταγές. Η παρουσίαση του βιβλίου της έγινε με μεγάλη επιτυχία τη Δευτέρα 26 Μαΐου στο Ίδρυμα Γουλανδή Χορν.

Λένα Τερκεσίδου

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ-ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2008

Ενημερώνουμε τα μέλη μας για τις ακόλουθες εκδηλώσεις

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΤΟΣΚΑΝΗ – ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ Σιέννα, Σαν Τζιμινιάνο, Πίζα, Λούκα

Ο Σ.Α.Φ.Ε. σε συνεργασία με το ταξιδιωτικό πρακτορείο «Manassis» οργανώνει εκδρομή από τις 21 Σεπτεμβρίου έως τις 25 Σεπτεμβρίου στην Τοσκάνη-Φλωρεντία. Για το διάστημα που το γραφείο του Συνδέσμου θα είναι κλειστό (1η-31η Αυγούστου) μπορείτε να επικοινωνείτε με την Πρόεδρο κα Νονίκη Πέρδικα (6944 788606) ή την Γενική Γραμματέα κα Μίκα Μπάρμπα (6936 768938).

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ ΕΘΝΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ-ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΟΥΤΖΟΥ «Ο ύπνος της λογικής γεννά τέρατα», έκθεση με έργα του Φρανθίσκο Γκόγια Δευτέρα 6 Οκτωβρίου, ώρα 12:00

Με αφορμή τη συμπλήρωση 180 χρόνων από το θάνατο του Γκόγια, η Εθνική Πινακοθήκη συμμετέχει στις παγκόσμιες επετειακές εκδηλώσεις με την έκθεση τεσσάρων σειρών με τα 212 σπανιότατα και πολύτιμα χαρακτηριστικά του. Έργα, που είχε αποκτήσει η Εθνική Πινακο-

θήκη τη δεκαετία του 1960 χάρη στον τότε διευθυντή της, Μαρίνο Καλλιγά, ο οποίος τα είχε εντοπίσει και αγοράσει σε δημοπρασίες στην Ελβετία. (Διεύθυνση: Βασ. Κωνσταντίνου 50).

Δηλώσεις συμμετοχής στη Γραμματεία του Συνδέσμου έως την Παρασκευή 3 Οκτωβρίου.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ «ΦΑΝΗΣ ΛΕΩΤΣΑΚΟΥ-ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ»

Στον Ιερό Ναό της Αγίας Αναστασίας της Ρωμαίας στο Αρσάκειο Ψυχικού το **Σάββατο 11 Οκτωβρίου, ώρα 11.30**

Θα ακολουθήσει ομιλία και θα δοθεί μικρή δεξίωση.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΥΚΛΑΔΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

«Πέντε εποχές της Ρωσικής Πρωτοπορίας»

Παρασκευή 17 Οκτωβρίου, ώρα 12:00

Θα επισκεφθούμε την έκθεση με ενενήντα έργα από την περίφημη Συλλογή Κωστάκη του Κρατικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης. Πρόκειται για σημαντικά έργα (πίνακες, σχέδια, τρισδιάστατα αντικείμενα) αντιπροσωπευτικά όλων των ομάδων και κινημάτων της περιόδου της ρωσικής πρωτοπορίας (κατά τις δεκαετίες 1900-1930). (Διεύθυνση: Νεοφύτου Δούκα 4)

Δηλώσεις συμμετοχής στη Γραμματεία του Συνδέσμου έως την Τετάρτη 15 Οκτωβρίου.

Δωρεές

Υπέρ των υποτροφιών:

- Η κα Αλίκη Ζερβού-Κοζώνη κατέθεσε το ποσό των πενήντα ευρώ, εις μνήμην Ιωάννη Κοζώνη.
- Η κα Ευτυχία Κλαδά κατέθεσε το ποσό των εκατόν πενήντα ευρώ, εις μνήμην του αγαπημένου και α-εχάστου εξαδέλφου της Αριστείδης Πουρή
- Η κα Ιουλία Σημαντήρα κατέθεσε το ποσό των πενήντα ευρώ, εις μνήμην Αριστείδης Πουρή
- Η κα Ιουλία Σημαντήρα κατέθεσε το ποσό των πενήντα ευρώ, εις μνήμην Ρίκου Αργύρη

Υπέρ των ακριτικών σχολείων:

- Ο κος και η κα Λεωνίδα Παπανικολάου κατέθεσαν το ποσό των εκατό ευρώ, εις μνήμην του αγαπημένου τους φίλου Βασίλη Ορδίτη
- Η κα Γεωργία Χρονοπούλου Νέμπαρη κατέθεσε το ποσό των εκατό ευρώ, εις μνήμην Ασπασίας Ιατρού Δημητροπούλου
- Η κα Ανθήπη Κατσούλη κατέθεσε το ποσό των τριακοσίων ευρώ, εις μνήμην αγαπητής αδελφής

Ασπασίας Θ. Ιατρού το γένος Δημητροπούλου, αποφοίτου Αρσακείου Πατρών

- Εις μνήμην Αριστείδης Πουρή, η οικογένειά του κατέθεσε το ποσό των τετρακοσίων ευρώ.
- Η κα Μίκα Μπάρμπα κατέθεσε το ποσό των εκατό ευρώ, εις μνήμην Αριστείδης Πουρή

Υπέρ των σκοπών του Σ.Α.Φ.Ε.

- Η κα Λίνα Ρεβίδη κατέθεσε το ποσό των εκατό ευρώ, εις μνήμην της πεθεράς της Ζωής Ρεβίδη
- Η κα Μίκα Μπάρμπα κατέθεσε το ποσό των εκατό πενήντα ευρώ, εις μνήμην Ζωής Ρεβίδη
- Η κα Μελίνα Βαμβακά κατέθεσε το ποσό των πενήντα ευρώ, εις μνήμην Ζωής Ρεβίδη
- Η κα Ελένη Βενετσάνου κατέθεσε το ποσό των εκατό ευρώ, εις μνήμην Ζωής Ρεβίδη
- Η κα Νονίκη Πέρδικα κατέθεσε το ποσό των πενήντα ευρώ, εις μνήμην Αριστείδης Πουρή

Εις μνήμην Νίκης Καναγκίνη, φίλες και συμμαθήτριες από το Αρσάκειο και η καθηγήτριά τους κατέθεσαν απευθείας το ποσόν των χιλίων επτακοσίων ευρώ υπέρ ευαγούς σκοπού.

Ασπασία Ιατρού Δημητροπούλου – Μία παιδική φίλη

Ένας χαρακτήρας σπάνιος, ζωγραφισμένος σε ένα γελαστό πρόσωπο, πάντα γλυκομίλητη, ποτέ κουρασμένη. Πάντα πρόθυμη για όποια προσφορά μεγάλη ή μικρή. Για πρώτη φορά το μεγάλο ταξίδι ενός αγαπημένου προσώπου έφερε δάκρυα χαράς γιατί μετά από μια πολυήμερη γαλήνη, ο Θεός την κάλεσε κοντά του, σε μια στιγμή που ηχούν τα ωραιότερα Αναστάσιμα Τροπάρια με κορυφαίο το «Χριστός Ανέστη»! Η γλυκιά της ανάμνηση θα συντροφεύει πάντα αυτούς που την αγάπησαν.

Γωγούλα Χρονοπούλου Νέμπαρη

Θερμά συλλυπητήρια στην αγαπητή απόφοιτο και επί σειρά ετών μέλος του Δ.Σ. του Σ.Α.Φ.Ε. κα Ρωξάνη Πουρή για την απώλεια του αγαπημένου της συζύγου Αριστείδη. Ο Αριστείδης Πουρής ενεργό μέλος της πειραιϊκής και αθηναϊκής κοινωνίας, φίλος αγαπητός του Συνδέσμου επί σειρά ετών, άνθρωπος με ιδιαίτερες κοινωνικές ευαισθησίες, δραστήριος και διορατικός στην επαγγελματική του ζωή, καλός οικογενειάρχης, αγαπητός συγγενής και φίλος. Ένας πραγματικός ευπατρίδης.

Με πολλή θλίψη πληροφορηθήκαμε το θάνατο του αγαπητού καθηγητή των Αρσακείων Τσιτισείων Σχολείων Βασίλη Ορδίτη, συζύγου της αποφοίτου και μέλους μας Τζένης Ορδίτη. Η σκέψη όλων μας είναι στην αγαπητή Τζένη και την κόρη της επίσης απόφοιτο και μέλος μας για τη μεγάλη απώλεια του αγαπημένου συζύγου και πατέρα.

ΣΑΦΕΣΤΑΤΑ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ
ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ [Σ.Α.Φ.Ε.]
ΕΤΟΣ 10ο – ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 39 – ΙΟΥΛΙΟΣ-ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2008
Στο τεύχος αυτό τα κείμενα επιμελήθηκαν
οι κ.κ. **Νονίκη Πέρδικα** και **Μίκα Μπάρμπα**.

ΣΑΦΕΣΤΑΤΑ - Κωδικός: 5203
Ιδιοκτήτης: Σ.Α.Φ.Ε., Πλ.Καρύτση 10, 10561 Αθήνα, Τηλ. & fax: 210 3234340,
e-mail: sa-fe@otenet.gr

Εκδότρια σύμφωνα με το νόμο: **Νονίκη Πέρδικα**

Υπεύθυνη Σύνταξης: **Μίκα Μπάρμπα**

Συντάσσεται από Επιτροπή

Εκτύπωση: Ν. & Γ. Ζώρζος Ο.Ε., Μεσολογίου 10, Τηλ.: 210 3301600

Αποστέλλεται δωρεάν στα μέλη.

(Τα δημοσιευμένα ενυπόγραφα κείμενα εκφράζουν σκέψεις & γνώμες των συγγραφέων τους).

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Η Γραμματεία του Συνδέσμου θα είναι κλειστή από 1 έως και 31 Αυγούστου. Θα λειτουργήσει ξανά από τη Δευτέρα 1 Σεπτεμβρίου 2008.

Η Πρόεδρος και το Διοικητικό
Συμβούλιο του Σ.Α.Φ.Ε.
εύχονται στα μέλη και στους φίλους
του Συνδέσμου

ΚΑΙΟ ΚΑΙΟΚΑΙΡΙ